Патека за упатување на жените за прегледи на дојка со цел рано откривање на рак на дојка, следење и контрола на жени по оперативен и/или онколошки третман на рак на дојка

Национална комисија за рана детекција и скрининг на рак на дојка

Електронско здравство

Што се менува?

Со цел правилно и навремено упатување и поделба на навидум здрави жени и жени со клиничка слика за тумор или рак на дојка со новата патека се воведуваат промени во начинот на упатување за преглед на дојка

- Упатување кон **Кабинет за дојка** во најблиската здравствена установа во однос на место на живеење на жената
- Упатување согласно **насоки** кои се однесуваат на клиничката слика, позитивна семејна анамнеза
- Упатување со точна **упатна дијагноза** согласно дадените насоки

Општи насоки за матичниот лекар

- Матичен лекар упатува пациенти кон Кабинет за дојка во најблиската здравствена установа во однос на место на живеење на жената
- Матичен лекар упатува согласно насоки кои се однесуваат на клиничката слика, позитивна семејна анамнеза
- Матичен лекар упатува со точна упатна дијагноза согласно дадените насоки
- Матичниот лекар треба да дава информации во однос на придобивките од рана детекција и месечен самопреглед
- Матичните лекари треба да имаат достапни информации за последна мамографија и ехо, за позитивна семејна анамнеза и за т.н густа дојка за секоја жена

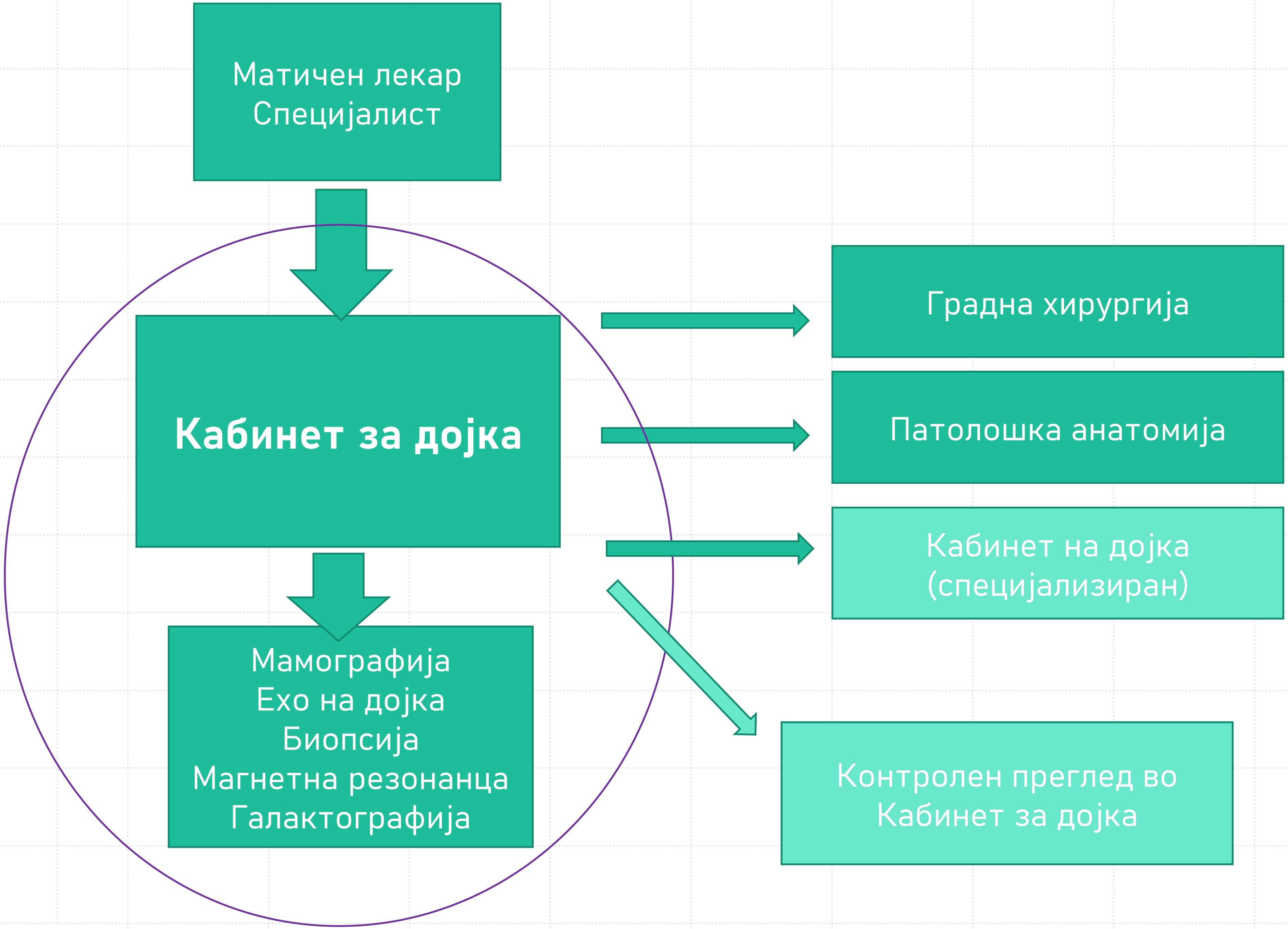
Матичен лекар
Специјалист
Кабинет за дојка
Мамографија
Ехо на дојка
Биопсија
Магнетна резонанца
Галактографија
Градна хирургија
Патолошка анатомија
Кабинет на дојка
(специјализиран)
Контролен преглед во
Кабинет за дојка

Кабинет за дојка

- Кабинетите за дојка се воспоставуваат во сите здравствени установи кои спроведуваат преглед на дојка
- Кабинетите за дојка може да бидат
  - **Општ кабинет за дојка** – спроведува: Мамографија и ЕХО на дојка
  - **Специјализиран кабинет за дојка** –спроведува: Мамографија, ЕХО на дојка, Биопсија, Магнет на дојка, Галактографија

Преглед во **Кабинет за дојка**

Прегледите во Кабинет за дојка се состојат од Мамографија, Ехо на дојка, Биопсија, Магнет на дојка и Галактографија

Прегледите треба да се спроведат веднаш, со исклучок на тие прегледи кои бараат подолго времетраење од предвиденото и кои треба да се закажат одложено

Термините во Кабинетите за дојка се со времетраење од 45 минути

По завршениот преглед жената добива извештај од радиолог за направените прегледи на дијагностичките апарати и насоки (по потреба и упати) за натамошно следење/третирање

Кабинет за дојка

- Доколку во Кабинетот каде се прегледува жената нема апарати и услови за спроведување на одредена дијагностика, радиологот од тој кабинет издава упат кон **Кабинетите за дојка** во установите каде се изведува дијагностиката, односно кон **Специјализиран кабинет** за дојка
- При издавањето на упатот радиологот наведува негово мислење за потребата од дополнителен преглед
- Радиологот од Кабинетот каде што е упатена жената одредува каков преглед ќе биде извршен, а согласно Патеката

Податоци од Мој Термин

- Мамографија и ЕХО на дојка – во 27 установи
- Само ЕХО на дојка - во 6 установи (нема да вршат преглед на дојка)
- Магнет на дојка – во 2 установи (ГОБ 8ми Септември, УИ за Радиологија)
- Биопсија на дојка – во 4 установи (ГОБ 8ми Септември, КБ Штип. КБ Битола, УИ за Радиологија)
- Галактографија – во 1 установа (УИ за Радиологија)

Насоки за следење и упатување по групи

1

Група жени со клинички симптоми – Жена со симптоми

2

Група жени без клинички симптоми – Жена без симптоми

3

Група жени кои се оперирани или примале терапија за карцином на дојка– Жени кои се Оперирани/Третирани онколошки

Насоки за следење и упатување по групи

- Посебни категории/групи
  - Жени со дополнителен ризик за рак на дојка
  - Бремени жени и доилки со симптоми
  - Жени со импланти
  - Мажи со симптоми за промена на дојка

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

ЖЕНИ СО СИМПТОМИ ПОМЛАДИ ОД 39 г

Метод: иницијално ЕХО на дојка и по проценка на радиолог и дополнителни дијагностички прегледи

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жени со симптоми“)

Упатна дијагноза: N60

ЖЕНИ СО СИМПТОМИ ОД 40-69 г

Метод: мамографија

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жени со симптоми“) и проценка на радиолог за потреба од дополнителни прегледи

Упатна дијагноза: N60

ЖЕНИ СО СИМПТОМИ над 70 г

Метод: мамографија

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жени со симптоми“) и проценка на радиолог за потреба од дополнителни прегледи

Упатна дијагноза: N60

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ ПОМЛАДИ ОД 30 г БЕЗ СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА

Метод: месечен самопреглед

ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ 30 – 45 г БЕЗ СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА

Метод: препорака за ЕХО и проценка на радиолог за потреба од дополнителни прегледи

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка во установите кои не спроведуваат скрининг (со урнек „ жена без симптоми “)

Упатна дијагноза: Z01

ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ ОД 30-39 г СО СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА

Метод: препорака за ЕХО и проценка на радиолог за потреба од дополнителни прегледи

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка во установите кои не спроведуваат скрининг (со урнек „ жена без симптоми “)

Упатна дијагноза: Z12.3

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ ОД 40 – 44 г СО СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА И ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ ОД 45 – 69 г (СКРИНИНГ)

Метод: мамографија на 2г и по потреба дополнителни иследувања

Дополнителен преглед кај би-радс 0 и би-радс 4

МАСА: инцијално ЕХО преглед, следи биопсија

МИКРОКАЛЦИФИКАТИ: екстирпација со бележење/стереотактична биопсија

ГУСТА ДОЈКА: ЕХО преглед веднаш по скрининг мамографија

СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА: скрининг мамографија од 40 г.

Патека: Скрининг со интервал од 2 г

Упатна дијагноза: Z12.3

ЖЕНИ БЕЗ СИМПТОМИ ПОСТАРИ ОД 69 г

- **Метод**: препорака за мамографија со интервал од 2 г.
- **Патека**: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка во установите кои не спроведуваат скрининг (со урнек „жена без симптоми “)
- **Упатна дијагноза**: Z01

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

Посебни категории/групи

ЖЕНИ СО ДОПОЛНИТЕЛЕН РИЗИК ЗА РАК НА ДОЈКА
КАРЦИНОМ МАЈКА/СЕСТРА; МУТАЦИЈА БРКА 1/2
Метод: мамографија од 40 г со интервал од 2 г/ доколку мајка/сестра се помлади од 40 г. при дијагностицирање на карцином – 10 г. пред возраста на мајка/сестра
Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жена со симптоми“)
Упатна дијагноза: N60

ЖЕНИ СО ГУСТА ДОЈКА
Метод: Мамографија и ЕХО преглед од 40 г. со интервал од 2 г.
Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жена со симптоми“)
Упатна дијагноза: N60

ЖЕНА СО ГУСТА ДОЈКА И СО СЕМЕЈНА АНАМНЕЗА
Метод: МР на дојка со интервал од 2 г./со метални импланти или клаустрофобија – ЕХО на дојка со интервал од 1 г.
Патека: упат од радиолог (со урнек „жена со симптоми“)
Упатна дијагноза: N60

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

Посебни категории/групи

БРЕМЕНИ ЖЕНИ И ДОИЛКИ СО СИМПТОМИ

Метод: Иницијално ЕХО на дојка и по проценка од радиолог дополнителни дијагностички прегледи

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка (со урнек „жена со симптоми“)

Упатна дијагноза: N60

ЖЕНА СО ИМПЛАНТИ

Метод: МР на дојка

Патека: упат од матичен лекар до Специјализиран кабинет за дојка (со урнек „жена со импланти“)

Упатна дијагноза: N60

МАЖИ СО СИМПТОМИ ЗА ПРОМЕНА НА ДОЈКА

Метод: Иницијално ЕХО на дојка и по проценка од радиолог дополнителни дијагностички прегледи (мамографија, биопсија)

Патека: упат од матичен лекар до Кабинет за дојка (со урнек „мажи со симптоми“)

Упатна дијагноза: N62

Насоки за спроведување на прегледите на дојка

ОПЕРИРАНИ/ТРЕТИРАНИ ЖЕНИ

Метод: мамографија и ЕХО на дојка со интервал од 1 година

Патека: упат од матичен лекар за Кабинет за дојка во посебни термини (со урнек „жени кои се оперирани/третирани“)

Упатна дијагноза: C50, C77, C78 или C79

Урнеци за упатување

УРНЕК: Жена со симптоми

Податоци кои треба да се пополнат во упатот за жена со симптоми со цел правилно упатување

1. Симптоми:

- грутка;
- унилатерален хеморагичен/серозен секрет од дојка;
- ретракција на кожа или мамила;
- промена на боја и структура на кожата/оток

*Во упатот се наведуваат сите симптоми и на која дојка (лево/десно). Ако најмалку еден од симптомите е присутен – се упатува кон **Кабинет за дојка** во најблиска установа*

2. Дали сте правеле мамографија до сега?

*Ако одговорот е **Да** во упатот се наведува датумот на последна мамографија*

3. Дали некој член во вашето семејство има рак на дојка?

*Ако одговорот е **Да** во упатот се наведува сродство*

Урнеци за упатување

Урнек: Жена без симптоми

Прашања кои треба да ги наведе лекарот во упатот за жена без симптоми, со цел правилно упатување:

1. Причина за прегледот
2. Дали некој член во вашето семејство има рак на дојка?
   Ако одговорот е Да во упатот се наведува сродство
3. За жена во скрининг се пополнува дефиниран прашалник

Урнек: Жена со импланти

Податоци кои треба да ги пополни лекарот во упатот за жена со импланти со цел правилно упатување:

1. Причина за поставување на имплантот (естетски/здравствени причини)
2. Клинички симтоми

- промена на форма на дојка,
- контрола на спроведување на хемотерапија или
- позитивна клиничка слика (ако е од здравствени причини).

Во упатот се наведуваат симптомите и на која дојка (лево/десно)

Урнеци за упатување

Урнек: Жени кои се оперирани/третирани

Податоци кои треба да ги пополни лекарот во упатот за жена која е оперирана или третирана онколошки со цел правилно упатување:

1 .Причина за прегледот:

- редовна контрола
- симптоми *(да се наведат)*

2. Каков третман е направен:

- хируршки *(се внесува точен или приближен датум на операција)*
- онколошки *(се внесува точен или приближен датум на почеток на третманот)*

Урнек: Мажи со симптоми

Податоци кои треба да ги пополни лекарот во упатот за маж со симптоми со цел правилно упатување:

1. Симптоми:
   - Грутка **Л/Д**
   - Секрет **Л/Д**
   - Ретракција на кожа **Л/Д**
   - Оток или промена на боја на дојка **Л/Д**
   - Болка **Л/Д**
   - Терапија за друго заболување **Да/Не** и да се наведе вид на терапија

Индикации за дијагностички прегледи на дојка

АСПИРАЦИОНА БИОПСИЈА
Промена со карактеристики на циста или фиброаденом
КОР БИОПСИЈА
Солидна маса суспектна за фиброденом или карцином
ГАЛАКТОГРАФИЈА
Унилатерален хеморагичен или серозен секрет
МАГНЕТНА РЕЗОНАНЦА
Жени со дополнителен ризик фактор;
Исклучување на мултифокалност/билатералност;
Следење на онколошка терапија
Палпабилна маса; по операција/онколошки третман со интервал од 6-12 месеци; жени со дополнителен ризик со интервал од 1 година.
МАМОГРАФИЈА
Симптоматска жена/дополнителен ризик/скрининг мамографија
БЕЛЕЖЕЊЕ НА ДОЈКА
Суспектни микрокалцификати

Упатување кон Кабинет за дојка

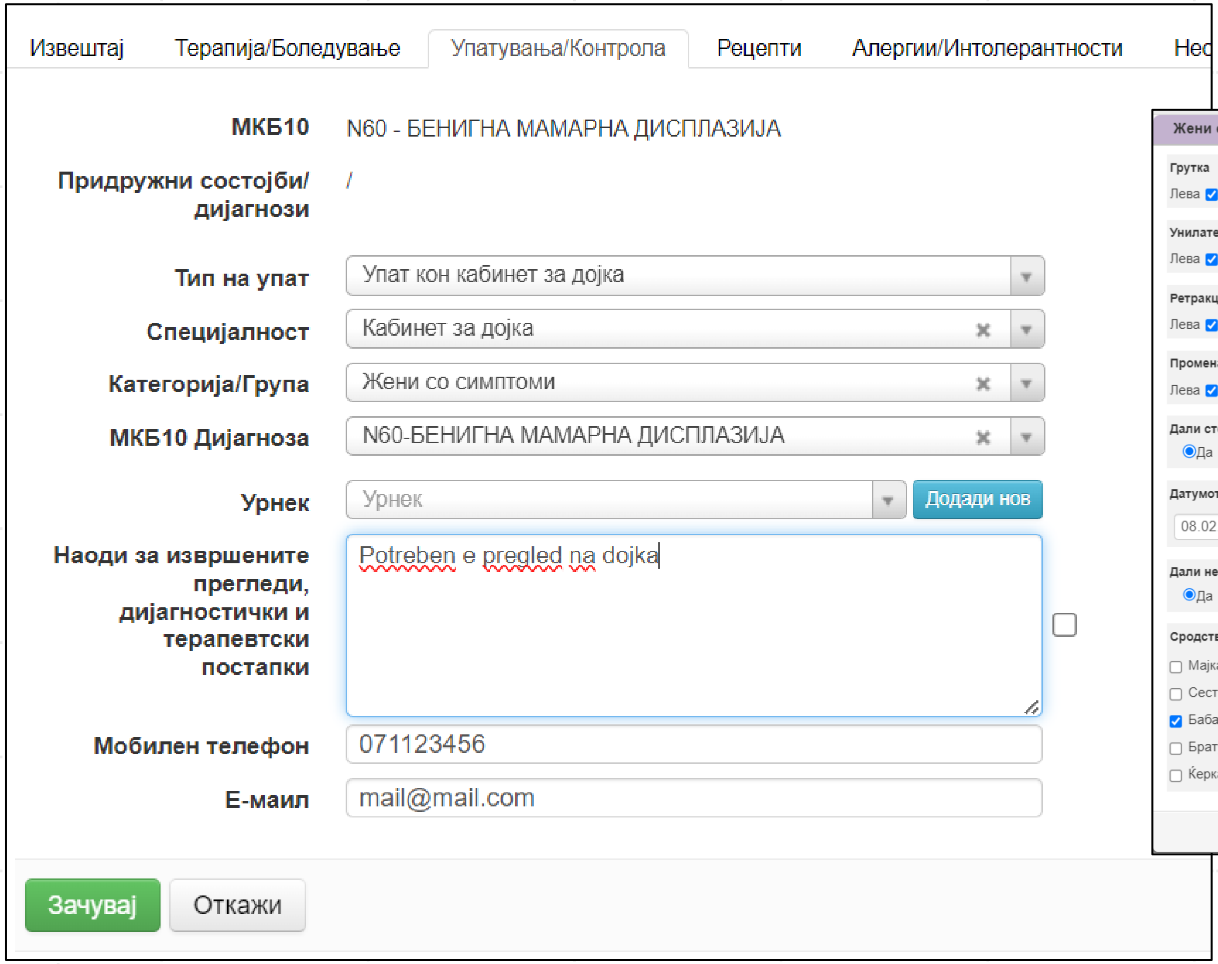

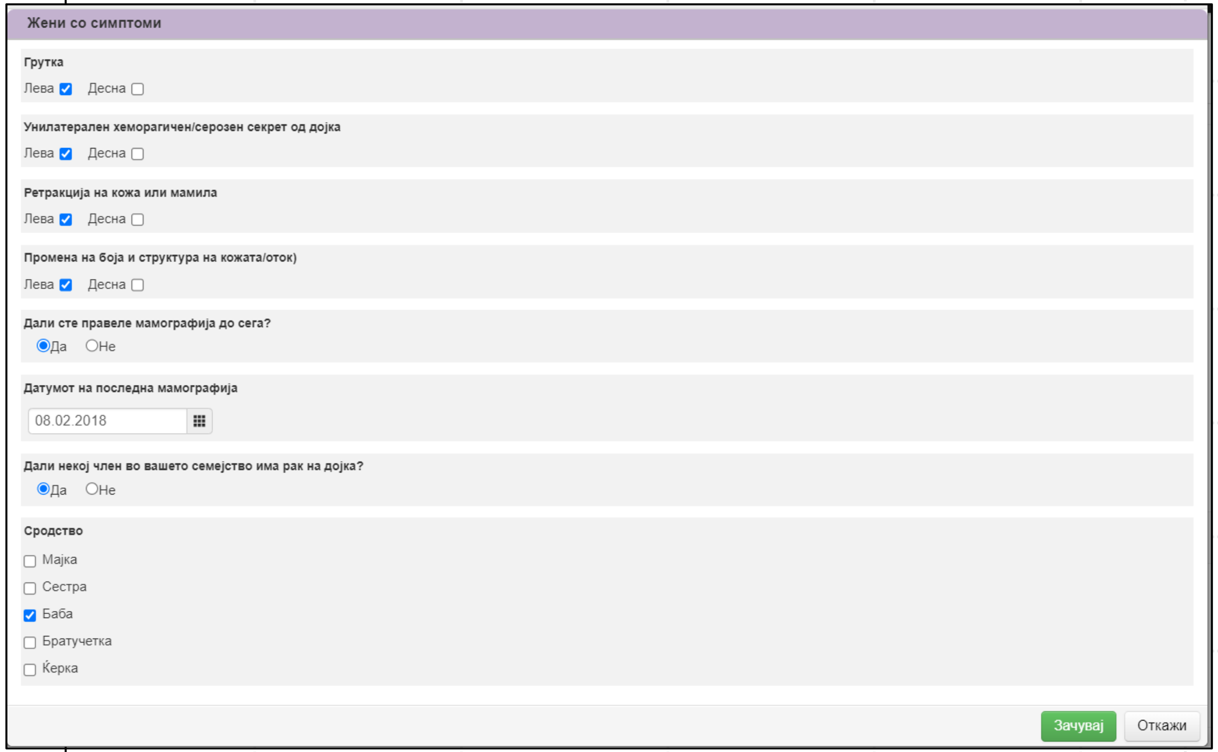

Реализирање на упат во Кабинет за дојка

Закажаниот упат се реализира како и секој друг, при што само кај приказ на упатот има и опција за преглед на пополнетите прашања од урнекот т.е во случајот Жени со симптоми

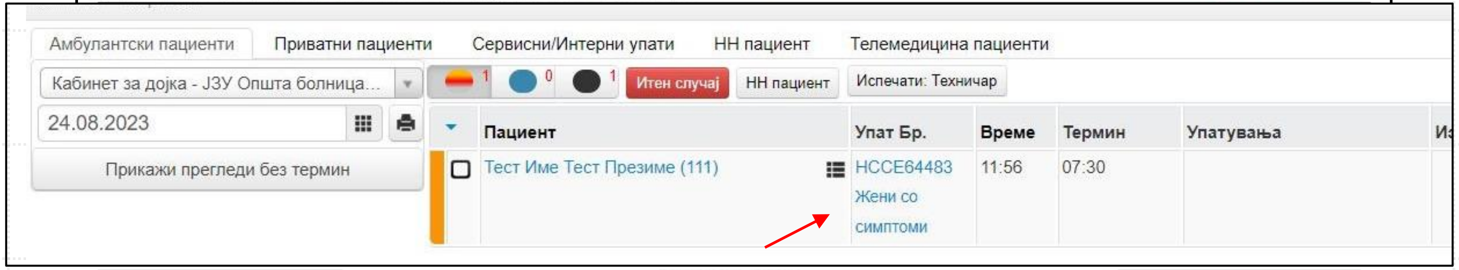

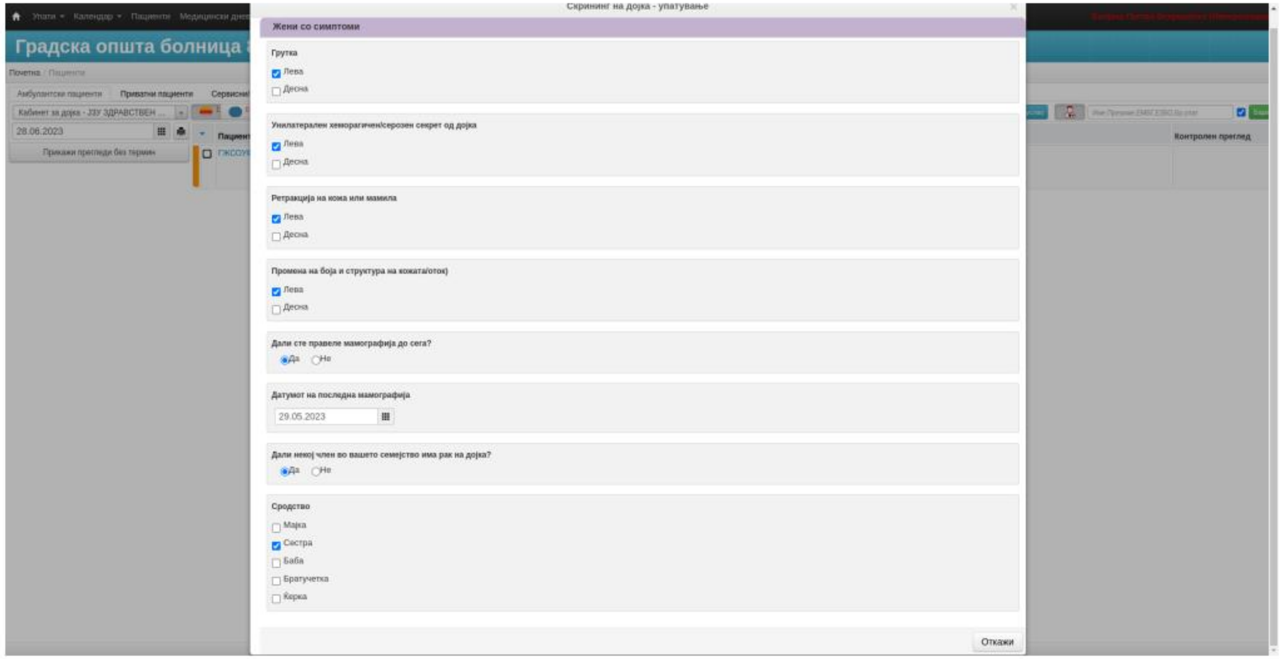

Упатување од Кабинет за дојка

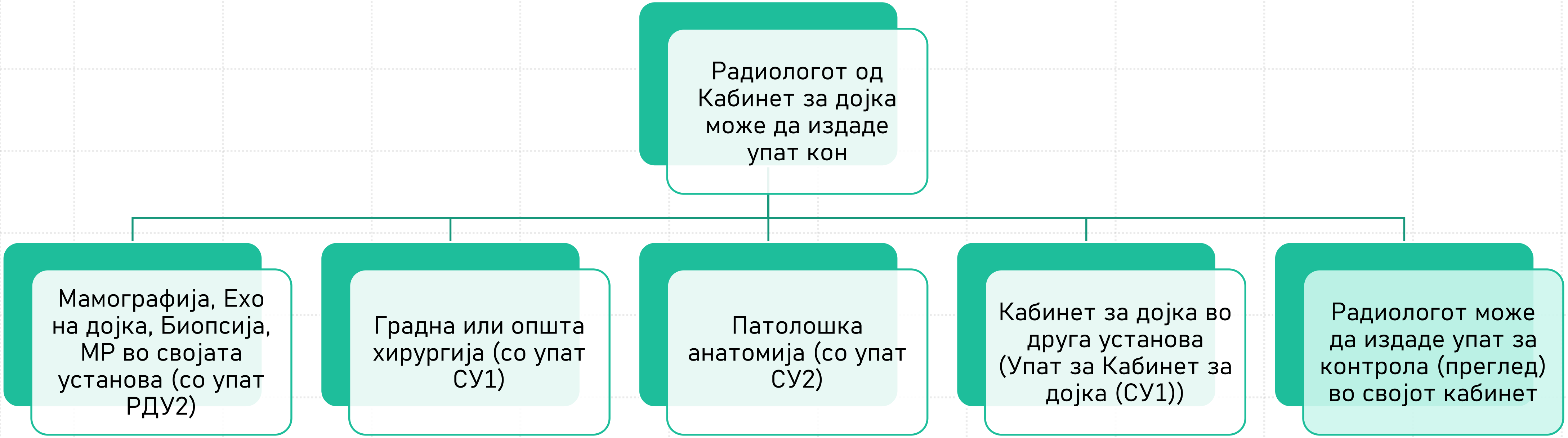

Скрининг мамографија

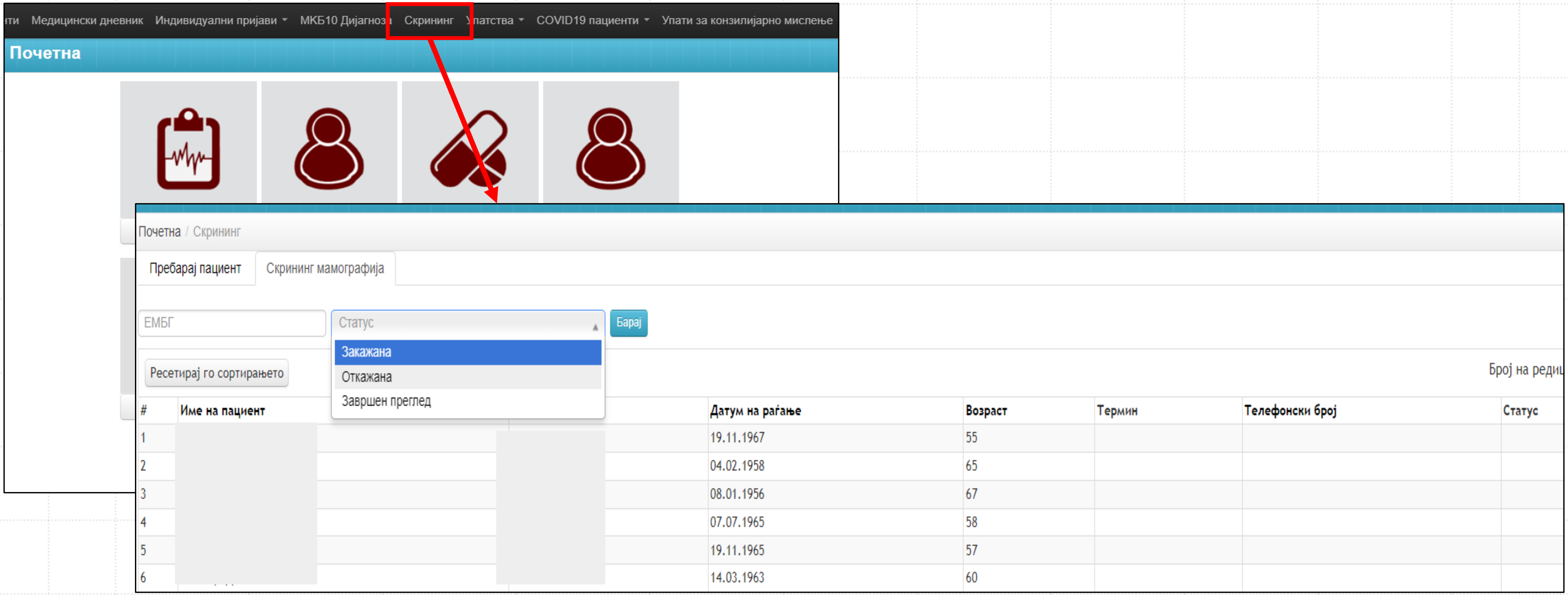

Скрининг мамографија

- Пријавување за скрининг:
- skrining.mk

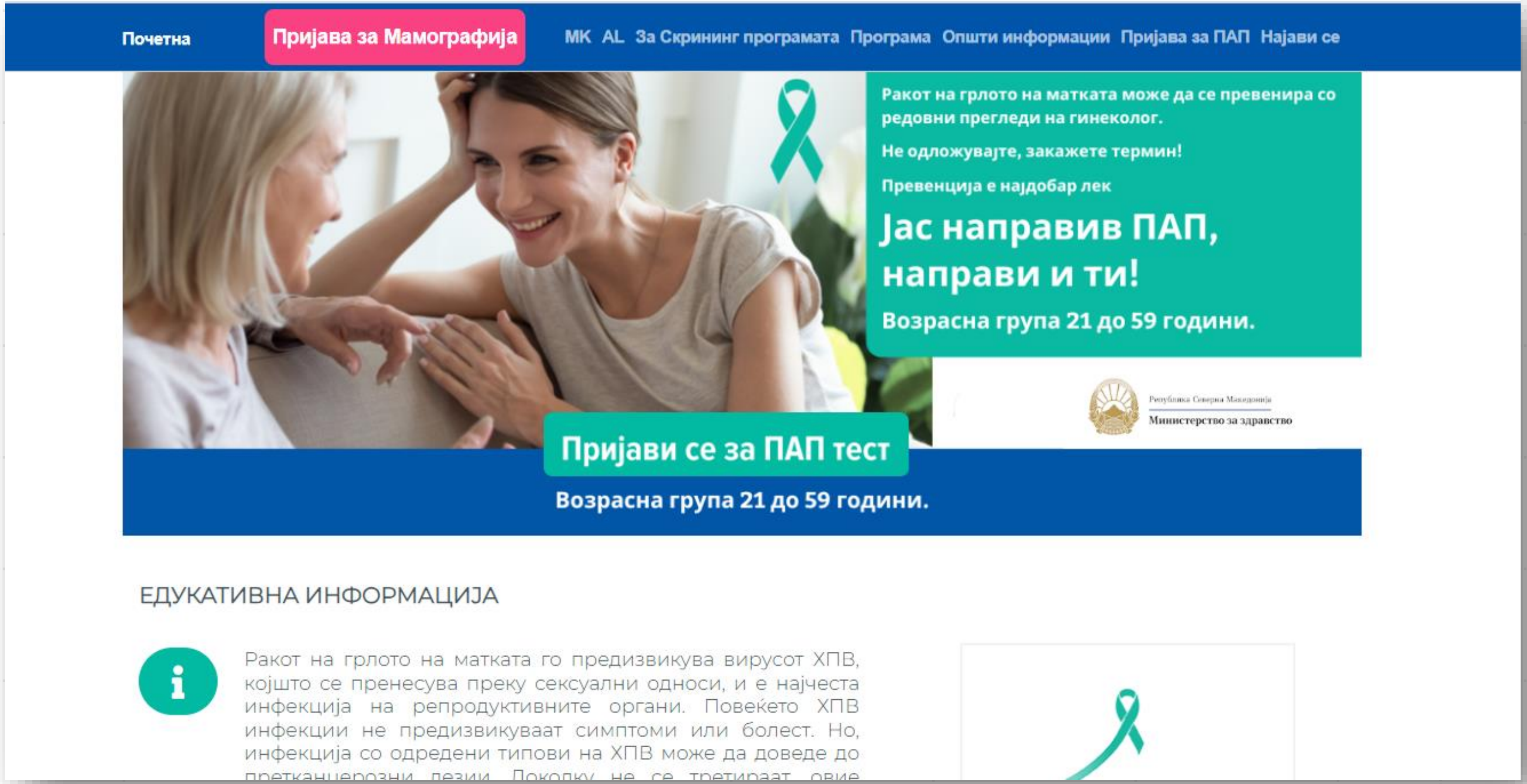

Ви благодарам на вниманието!

Управа за електронско здравство

mojtermin@zdravstvo.gov.mk